

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8Cdo/108/2024
Identifikačné číslo spisu:	4119205498
Dátum vydania rozhodnutia:	30.09.2025
Meno a priezvisko:	Mgr. Miroslav Šepták
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:4119205498.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu J. Š., narodeného XX. J.C. XXXX, P., T. C. XXX/XX, zastúpeného advokátom Mgr. Michalom Ferčákom, Topoľčany, Bernolákova 1652, proti žalovaným 1/ Blackside, a.s., Bratislava, Mlynské nivy 48, Bratislava, IČO: 48 191 515, zastúpený advokátom JUDr. Andrejom Balážikom, Bratislava, Lachova 1609/32, 2/ R. T., narodený XX. D. XXXX, Š. XX, zastúpený advokátom JUDr. Jurajom Bilickým, Nitra, Pri Strelnici 64, 3/ S.. R. T., narodená XX. J. XXXX, Š. XX, o neplatnosť dobrovoľnej dražby, vedenom na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 18C/39/2019, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 22. novembra 2023 sp. zn. 25Co/39/2023, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Nitre z 22. novembra 2023 sp. zn. 25Co/39/2023 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d'alšie konanie.

Uznesenie Okresného súdu Nitra zo 07. februára 2024 č. k. 18C/39/2019-506 a uznesenie Okresného súdu Nitra zo 14. mája 2024 č. k. 18C/39/2019-567 z r u š u j e.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Nitre (ďalej len „odvolací súd“) napadnutým rozsudkom podľa § 388 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) rozsudok Okresného súdu Nitra (ďalej len „súd prvej inštancie“ resp. „prvoinštančný súd“) z 10. novembra 2022 č. k. 18C/39/2019-311 (v poradí druhý), ktorým určil, že „...dobrovoľná dražba zo dňa 21. februára 2019 o 10:00 hod., vykonaná v reštaurácii Penzión ARTIN, Svätourbanská 107/37 Nitra, v zmysle oznámenia o dražbe Zn. P., dražobníkom Blackside, a.s. so sídlom Mlynské nivy 48 Bratislava, ktorej predmetom boli nehnuteľnosti nachádzajúce sa v okrese Nitra, v katastrálnom území Š., zapísané v katastri nehnuteľností vedenom Okresným úradom Nitra, katastrálnym odborom na LV č. XX v celku, parcela registra „C“, parcelné číslo XXX/X orná pôda o výmere 3515 m², parcela registra „C“, parcelné číslo XXX/X orná pôda o výmere 200 m², parcela registra „C“, parcelné číslo XXX/X zastavané plochy a nádvoria o výmere 73 m² a stavba rodinný dom so súpisným číslom XX postaveným na parcele číslo XXX/X (ďalej aj „sporné nehnuteľnosti“), o ktorej spísala JUDr. F. T., notárka, Notársku zápisnicu a Osvedčenie vykonania opakovanej dobrovoľnej dražby N 128/2019, Nz 5426/2019, NCRls 5544/2019, je neplatná;

zamietol návrh žalobcu na prerušenie konania a žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania voči žalovaným v prvom až treťom rade v rozsahu 100 %, o výške ktorých rozhodne samostatným rozhodnutím...." zmenil v napadnutej vyhovujúcej časti určenia neplatnosti dobrovoľnej dražby tak, že žalobu žalobcu zamietol (výrok I.); žalovaným 1/ až 3/ priznal nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi na súde prvej inštancie, ako aj na odvolacom súde v plnej výške, o výške ktorých rozhodne súd prvej inštancie samostatným rozhodnutím (výrok II.).

1.1. Súd prvej inštancie v dôvodoch rozhodnutia po skutkovej stránke uviedol, že žalobca bol výlučným vlastníkom sporných nehnuteľností v katastrálnom území L., zapísaných na LV č. XX. Na základe Zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam a Mandátnej zmluvy zo 04. októbra 2010 bol predmet dražby zaťažený záložným právom v prospech záložného veriteľa Slovenskej sporiteľne, a.s. Týmto záložným právom bola zabezpečená pohľadávka zo Zmluvy o splátkovom úvere uzavretej dňa 04. októbra 2010 medzi žalobcom a R. L., ako dlžníkmi a Slovenskou sporiteľňou, a.s. ako veriteľom, predmetom ktorej bolo poskytnutie úveru v sume 67.200 eur s príslušenstvom (ďalej „zmluva o úvere“). Z dôvodu omeškania so splácaním úveru Slovenská sporiteľňa, a.s. listom z 22. apríla 2014 vyhlásila ku dňu 17. apríla 2014 mimoriadnu splatnosť poskytnutého úveru. Banka svoju pohľadávku zo Zmluvy o splátkovom úvere postúpila Zmluvou o postúpení pohľadávok z 22. júna 2016 na žalovanú 1/. Žalovaná 1/ bola navrhovateľom dražby a zároveň dražobníkom, ktorý dňa 21. februára 2019 vykonal opakovanú dobrovoľnú dražbu predmetu dražby. Priebeh dobrovoľnej dražby bol osvedčený notárskou zápisnicou N 128/2019, Nz 5426/2019. Cena dosiahnutá na dražbe bola vydražiteľom v zákonnej lehote a v plnej výške uhradená na účet dražobníka. Žalobca prostredníctvom svojho právneho zástupcu oznámil žalovaným svoje námietky dňa 21. februára 2019 pri konaní opakovanej dobrovoľnej dražby a tieto námietky sú prílohou Osvedčenia o vykonaní opakovanej dobrovoľnej dražby N 128/2019, Nz 5426/2019, NCRls 5544/2019. Vydražiteľom predmetu dražby bol žalovaný 2/, ktorý predmet dražby nadobudol do BSM so žalovanou 3/. Rozsudkom Okresného súdu Nitra sp. zn. 16Csp/124/2017 bol žalobca zaviazaný zaplatiť spoločnosti Blackside, a.s. dlžnú sumu z poskytnutého úveru na základe úverovej zmluvy zo 04. októbra 2011 celkom v sume 40.017,08 eura s príslušenstvom, ktoré tvorili úroky z omeškania. Rozsudok sp. zn. 16Csp/124/2017 nadobudol právoplatnosť dňa 07. augusta 2019. V odôvodnení tohto rozhodnutia sa súd prvej inštancie zaoberal tak zmluvnými úverovými podmienkami, ako aj platnosťou postúpenia pohľadávky voči žalobcovi zo Slovenskej sporiteľne a. s. na spoločnosť Blackside, a.s. V konaní bolo preukázané splnenie podmienok podľa § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách, z ktorého dôvodu súd konštatoval platnosť postúpenia pohľadávky.

1.2. Po právnej stránke súd prvej inštancie rozsudok odôvodnil ustanoveniami § 2 písm. a), § 6 ods. 1, § 7 ods. 1, § 16 ods. 3, § 21 ods. 2 zákona č. 527/2002 Z.z. o dobrovoľných dražbách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o dobrovoľných dražbách“), § 1 ods. 2 písm. b) zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o spotrebiteľských úveroch“), § 52 ods. 1, § 526 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov (ďalej len „Občiansky zákonník“), § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách (ďalej len „zákon o bankách“). Konštatoval, že vzhľadom na právoplatne skončené konanie sp. zn. 16Csp/124/2017 o zaplatenie dlžnej sumy z predmetného úveru, ktorým súd uložil žalobcovi povinnosť zaplatiť žalovanej 1/ dlžnú sumu, a v ktorom konaní súd skúmal i platnosť mimoriadnej splatnosti úveru a následného postúpenia pohľadávky voči žalobcovi zo Slovenskej sporiteľne a.s. na žalovanú 1/, táto bola oprávneným subjektom na navrhnutie vykonania dobrovoľnej dražby. Tvrdenie žalobcu o tom, že zmluva o postúpení pohľadávky je neplatná, sa v konaní sp. zn. 16Csp/124/2017 preukázalo ako nepravdivé.

1.3. Žalobca namietol neplatnosť dražby z dôvodu, že žalovaná 1/ v dobrovoľnej dražbe vystupuje ako dražobník a súčasne ako navrhovateľ dražby. Súd prvej inštancie poukázal na ustanovenie čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého majetok nadobudnutý v rozpore s právnym poriadkom ochranu nepožíva. Ochrana obydľia a ochrana vlastníctva sú ústavou garantované práva. Súd prvej inštancie prezentoval názor, že zákon nevylučuje, aby vystupoval dražobník ako aj navrhovateľ dražby, ale zároveň uviedol, že musí byť, resp. malo by byť záložné právo realizované dobrovoľnou dražbou vykonané nezávisle, nestranne, aby nevznikali prípadné pochybnosti tak, ako tomu bolo v danom spore,

keď došlo k stretu záujmov dražobníka a navrhovateľa dražby. Stotožnil sa s tvrdením žalobcu, že záložný veriteľ a dražobník v jednej osobe nemôže garantovať nezávislý a nestranný výkon záložného práva. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co/108/2011. Vyhodnotil, že nezávislosť a nestrannosť je dôležitou ústavnou požiadavkou, ktorá musí byť kladená na dražobníka, pričom v danom spore dražobník a navrhovateľ dražby sú totožné osoby a teda sú pochybnosti v tom smere, či bola vykonaná dražba v záujme dosiahnutia čo najvyššieho možného speňaženia predmetu dražby. S poukazom na uvedené prvoinštančný súd dospel k záveru, že výkon záložného práva je i v rozpore s dobrými mravmi, keď dražobníkom v danej dobrovoľnej dražbe bol totožný s osobou navrhovateľa dražby a preto nebola preukázaná zákonná spôsobilosť pre vykonanie dražby. Z týchto dôvodov žalobe žalobcu vyhovel.

1.4. Návrh žalobcu na prerušenie konania z dôvodu podania návrhu Ústavnému súdu Slovenskej republiky súd prvej inštancie zamietol dôvodiť, že legitimácia všeobecného súdu na podanie návrhu na začatie konania pred ústavným súdom predpokladá spojitosť konania pred všeobecným súdom vyjadrenú tak, že podaniu návrhu musí predchádzať rozhodovacia činnosť takého súdu. V danom prípade nepovažoval za dôvodné konanie prerušiť v zmysle ustanovenia § 162 ods. 1 písm. b) CSP. Výrok o trovách konania odôvodnil súd prvej inštancie podľa § 255 ods. 1 CSP tak, že žalobcovi priznal plnú náhradu trov konania, nakoľko bol v konaní úspešný.

2. Odvolací súd v dôvodoch napadnutého rozhodnutia, ktorým zmenil prvoinštančný rozsudok uviedol, že rozhodnutie súdu prvej inštancie nebolo možné považovať za správne, pokiaľ konajúci súd pri rozhodovaní vychádzal z názoru, že „výkon záložného práva bol v danej veci v rozpore s dobrými mravmi, keď dražobníkom v danej dobrovoľnej dražbe bol totožný s osobou navrhovateľa dražby a preto nebola preukázaná zákonná spôsobilosť pre vykonanie dražby“. Za situácie, že súd prvej inštancie tento svoj záver vôbec nerozviezol, neuviedol žiadne svoje úvahy, pre ktoré dospel k tomuto záveru, nekonkretizoval, v čom bol výkon záložného práva v rozpore s dobrými mravmi a v čom spočíval tento rozpor, bol v tejto časti jeho rozsudok absolútne nepreskúmateľný a nesplňajúci podmienky riadneho odôvodnenia rozsudku. Otázkou dobrých mravov v súvislosti s výkonom dražby a v súvislosti so skutočnosťou, že navrhovateľ dražby a dražobník bola jedna a tá istá osoba, sa ďalej ani nezaoberal. Súd prvej inštancie tiež vôbec nevysvetlil, ako mala byť preukázaná zákonná spôsobilosť pre vykonanie dražby, v čom spočívalo porušenie preukázania splnenia tejto podmienky, pričom tento záver v napadnutom rozsudku bez ďalšieho zdôvodnenia iba konštatoval.

2.1. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku, konania, ktoré mu predchádzalo, ako aj na odvolacom pojednávaní po zopakovaní dokazovania, vyjadrení právnych zástupcov strán sporu, dospel k záveru, že súd prvej inštancie v danej veci síce vykonal dostatočné a úplné dokazovanie, avšak neaplikoval ustanovenie § 16 ods. 1 a § 21 ods. 2 zákona o dobrovoľných dražbách, napriek tomu, že ustanovenie § 21 ods. 2 zákona v napadnutom rozsudku citoval a skutkový stav, ktorý v dostatočnom rozsahu zistil, nesprávne vyhodnotil a vec nesprávne právne posúdil. Vychádzal z toho, že predmetom konania bola žaloba žalobcu, ktorou sa domáhal určenia neplatnosti dobrovoľnej dražby z 21. februára 2019, ktorej predmetom boli vyššie uvedené nehnuteľnosti nachádzajúce sa v okrese Nitra, v katastrálnom území Š., zapísané v katastri nehnuteľností vedenom Okresným úradom Nitra, katastrálnym odborom na LV č. XX. Žalobca namietal, že opakovaná dobrovoľná dražba bola vykonaná nezákonne, nakoľko navrhovateľom dražby nebol záložný veriteľ, pričom žalovaná 1/ svoje právne nástupníctvo odvodzovala zo Zmluvy o postúpení pohľadávok č. 0376/2016/CE z 22. apríla 2016, ktorá je absolútne neplatným právnym úkonom pre rozpor s § 92 ods. 8 zákona o bankách a § 525 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Ďalej namietal, že žalovaná 1/ bola dražobníkom a súčasne navrhovateľom predmetnej dobrovoľnej dražby, z čoho vyplýva, že ide o jasný konflikt záujmov.

2.2 Rozborom pre spor relevantných ustanovení § 16 ods. 1, § 21 ods. 2 zákona o dobrovoľných dražbách odvolací súd konštatoval, že ustanovenie § 21 zákona o dobrovoľných dražbách predstavuje jadro súdnej ochrany vo vzťahu k vykonanej dobrovoľnej dražbe. V odseku 2 tohto ustanovenia sú regulované podmienky a dôvody uplatnenia režimu určenia neplatnosti dobrovoľnej dražby. Predstavuje v zásade jediný prostriedok nápravy a ochrany práva ex post, ktorý môžu osoby dotknuté dražbou

využiť, aby zvrátili jej výsledok a dosiahli reštituovanie prvotných právnych pomerov. Osobitný typ žaloby, ktorou sa môže osoba dotknutá na svojich právach domáhať na súde určenia neplatnosti dobrovoľnej dražby upravuje práve toto ustanovenie zákona o dobrovoľných dražbách. Ide o inštitút právnej ochrany proti dobrovoľnej dražbe, ktorý môžu uplatniť osoby ňou dotknuté ako jediný prostriedok nápravy a ochrany práva na zvrátenie výsledku dobrovoľnej dražby. Dražba je neplatná len za predpokladu, že na základe podanej žaloby o tom rozhodol rozsudkom súd a určil dražbu za neplatnú. Jedným z dôvodov, pre ktorý je možné uplatniť žalobu o určenie neplatnosti dobrovoľnej dražby (okrem spochybnenia platnosti záložnej zmluvy), je porušenie ustanovení zákona o dobrovoľných dražbách. Zákon výslovne neustanovuje, ktoré jeho ustanovenia majú takú povahu, že ich porušenie má za následok neplatnosť dražby. Upravuje len prípady, v ktorých nie je možné vysloviť neplatnosť dražby (§ 21 ods. 6 zákona o dobrovoľných dražbách). Keďže ide o jediný prostriedok procesnej ochrany dotknutej osoby a iné dôvody, ktoré by neumožňovali vysloviť neplatnosť dražby titulom porušenia zákona alebo titulom iných skutočností, zákon neuvádza, treba v tomto smere zvoliť skôr extenzívny výklad. K úspešnosti žaloby o určenie neplatnosti dražby ale nepostačuje len zistenie, že došlo k porušeniu ustanovení zákona. Predpokladom úspechu takejto žaloby je, že musí ísť o také jeho porušenie, ktorým je zároveň žalujúca osoba aj reálne dotknutá na svojich právach. Medzi porušením niektorého ustanovenia zákona a vznikom ujmy na právach žalujúcej osoby musí existovať príčinná súvislosť. To znamená, že pre úspešnosť žaloby o určenie neplatnosti dražby v zmysle citovaného zákonného ustanovenia musia byť kumulatívne splnené dva predpoklady, a to, že boli porušené ustanovenia tohto zákona a že žalujúca osoba bola práve porušením týchto ustanovení fakticky dotknutá na svojich právach. Povinnosť tvrdenia a dôkazné bremeno v spore o neplatnosť dražby zaťažuje žalobcu (viď uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Cdo/66/2019).

2.3. Vychádzajúc zo znenia ustanovenia § 21 ods. 2 zákona o dobrovoľných dražbách odvolací súd v prvom rade konštatoval, že žalobca sa domáhal neplatnosti dobrovoľnej dražby na základe dvoch už spomínaných námietok, z ktorých prvá smerovala k nedostatku vecnej pasívnej legitimácie žalovanej 1/ a druhá spochybňovala platnosť dražby preto, lebo navrhovateľ dražby a dražobník bola jedna a tá istá osoba, z ktorého dôvodu mohli vzniknúť pochybnosti o nestrannosti a nezávislosti dražobníka. Odvolací súd k prvej námietke žalobcu o neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávky z pôvodného veriteľa na žalovanú 1/ v celom rozsahu odkázal na podľa neho správne závery súdu prvej inštancie v bodoch 25. a 26. rozsudku. Dodal, že vzhľadom na právoplatnosť a vykonateľnosť rozsudku Okresného súdu Nitra sp. zn. 16Csp/124/2011, v ktorom konaní ako predbežnú otázku súd riešil práve otázku platnosti postúpenia pohľadávky a splnenia zákonných predpokladov pre postúpenie uvedených v ustanovení § 92 ods. 8 zákona o bankách dospel k jednoznačnému záveru o splnení týchto podmienok a teda aj o platnosti zmluvy o postúpení pohľadávky veriteľa voči žalobcovi; bolo preto povinnosťou žalobcu rešpektovať toto rozhodnutie a na jeho základe plniť žalovanej 1/. Odvolací súd tiež poukázal na skutočnosť, že žalobca v konaní sp. zn. 16Csp/124/2017 žiadny riadny ani mimoriadny opravný prostriedok proti tomuto rozsudku nepodal. Druhou námietkou, ktorou sa žalobca domáhal ochrany práva a neplatnosti dobrovoľnej dražby bola námietka, že žalovaná 1/ v dobrovoľnej dražbe vystupovala ako dražobník a súčasne ako navrhovateľ dražby, následkom čoho vznikli dôvodné pochybnosti o tom, že záložné právo bolo prostredníctvom dražby vykonávané nezávisle a nestranne (atribút nezávislosti a nestrannosti je potrebné posudzovať v kontexte, že záložný veriteľ si svojou úvahou a posúdením plnenia podmienok zmluvného vzťahu zabezpečuje „exekučný titul“, ktorý následne, ak je aj v pozícii dražobníka, sám nútene voči dlžníkovi vykonáva). Žalobca zdôraznil, že nezávislosť a nestrannosť je mimoriadne dôležitou ústavnou požiadavkou, ktorá musí byť kladená na dražobníka bez ohľadu na prípadné nedostatky zákona o dobrovoľných dražbách, ktorý túto otázku explicitne nerieši. Nie je preto prípustné, aby bola žalovaná 1/ dražobníkom a navrhovateľom dražby. Súd prvej inštancie vyhovel tejto námietke žalobcu napriek tomu, že vôbec neaplikoval ustanovenie § 16 ods. 1 zákona o dobrovoľných dražbách, ktoré danú situáciu predpokladá. K neaplikovaniu tohto ustanovenia sa v napadnutom rozsudku vôbec nez zmienil, nezdôvodnil a neuviedol dôvody, pre ktoré z daného ustanovenia nevyvodil žiadny záver. Z uvedeného dôvodu odvolací súd, keďže sa so záverom súdu prvej inštancie vo vzťahu k tejto námietke žalobcu nestotožnil, vyzval podľa § 382 CSP strany sporu, aby sa k novej aplikácii tohto ustanovenia vyjadrili. Žalobca v podanom písomnom vyjadrení opätovne, iba teoreticky poukázal na pomerne stručnú a vágnu právnu úpravu konania o dobrovoľných dražbách. V teoretickej rovine

poukázal na možnosť nerovnováhy v disponovaní s hodnotami, ktoré sú stelesnené v základných ľudských právach a slobodách. Poukázal na odlišnosť dobrovoľnej dražby od nútenej, uvedenej v rozhodnutí Ústavného súdu SR sp. zn. PL. ÚS 23/2014. Žalovaná 1/ súhlasila s aplikáciou uvedeného ustanovenia na prejednávany spor. Dodala, že v zmysle čl. 2 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého každý môže konať, čo nie je zákonom zakázané, nikoho nemožno nútiť, aby konal niečo, čo zákon neukladá, ako aj na stabilizovanú judikatúru ústavného súdu (IV. ÚS 77/02), v zmysle ktorej každý má právo na to, aby sa jeho veci v konaní pred všeobecnými súdmi rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon. Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy, ktorý predpokladá použitie ústavne súladne interpretovanej platnej a účinnej normy na zistený stav veci (III. ÚS 63/06).

Žalovaný 2/ uviedol, že súd prvej inštancie sa okrem iného opomenul vysporiadať so skutočnosťou, že samotný zákon o dobrovoľných dražbách výslovne predpokladá situáciu, že dražobník môže byť tou istou osobou ako navrhovateľ dražby. Súd prvej inštancie neuviedol, v čom vidí súvislosť medzi nespôsobilosťou dražobníka na vykonanie dražby a tým, že išlo zároveň o osobu totožnú s navrhovateľom dražby ako záložným veriteľom, taktiež neodôvodnil náležite svoj záver k otázke neplatnosti dražby.

2.4. Odvolací súd vo vzťahu k druhej námietke žalobcu poukázal na ustanovenie § 16 ods. 1 zákona o dobrovoľných dražbách, v zmysle ktorého dražbu je možné vykonať iba na základe písomnej zmluvy o vykonaní dražby, ktorú uzavrie navrhovateľ dražby s dražobníkom. Ďalej citované ustanovenie uvádza prípady, v ktorých toto neplatí, pričom jedným z nich je aj situácia, ak je dražobníkom navrhovateľ dražby. Z logického výkladu tohto ustanovenia podľa odvolacieho súdu je možné vydedukovať, že zákonodarcu už vopred počítal s tým, že sa môžu vyskytnúť prípady, v ktorých bude vystupovať navrhovateľ dražby ako dražobník. Teda zákon explicitne nevylučuje prípad, aby bol navrhovateľ dražby a dražobník jedna a tá istá osoba. Totožnosť navrhovateľa dražby a dražobníka (bez ďalších neprijateľných okolností), ani po materiálnej stránke neodporuje princípu ústavnej hodnoty. Je iba samozrejmé a bez akýchkoľvek námietok a pochybností, že dražobník musí vykonávať svoju funkciu nestranne a nezávisle. Na druhej strane, ak dotknutá strana namieta pochybnosti o výkone funkcie dražobníka nestranne a nezávisle, musí tieto pochybnosti konkretizovať a uviesť konkrétne okolnosti, skutočnosti a dôvody, pre ktoré túto námietku nestrannosti a nezávislosti vzniesol. Dražobník nie je osobou, ktorej zákon zveril akékoľvek vyvažovanie práv a povinností medzi navrhovateľmi držíeb a vlastníkami predmetu dražíeb a jeho výlučnou úlohou v tejto súvislosti je plniť si riadne a dôsledne všetky svoje povinnosti uložené mu zákonom o dobrovoľných dražbách (komentár zákona o dobrovoľných dražbách Valová, K. a kol.). Odvolací súd dodal že požiadavka nestrannosti a nezávislosti dražobníka nevyplyva zo žiadnej právnej normy, táto požiadavka bola vznesená iba súdnymi rozhodnutiami v súvislosti s uplatňovaním atribútu dobrých mravov.

2.5. Z ustanovenia § 21 ods. 2 zákona o dobrovoľných dražbách vyplýva, že požiadať súd o určenie neplatnosti dražby môže osoba, ktorá buď spochybňuje platnosť záložnej zmluvy, alebo namieta, že boli porušené ustanovenia tohto zákona a v dôsledku tohto porušenia bol dotknutý na svojich právach. Za situácie, že žalobca vzniesol námietku týkajúcu sa skutočnosti, že navrhovateľ dražby a dražobník bola totožná osoba v osobe žalovanej 1/, bez toho, aby buď spochybnil neplatnosť záložnej zmluvy, resp. aby uviedol, ktoré konkrétne ustanovenia zákona o dobrovoľných dražbách boli porušené a tiež, aby uviedol konkrétne dôvody a skutočnosti, ako bol sám dotknutý na svojich právach tým, že navrhovateľ dražby a dražobník bola jedna a tá istá osoba, nemohla byť jeho žaloba o určenie neplatnosti dražby, úspešná. Žalobca iba všeobecne, v teoretickej rovine uviedol tak v podanej žalobe, ako aj vo vyjadreniach v priebehu konania, že by mohli vzniknúť pochybnosti o nestrannosti a nezávislosti dražobníka, keďže bol totožný s navrhovateľom dražby. Žiadne konkrétne okolnosti, dôvody, skutočnosti, pre ktoré sa domnieval a tvrdil, že dražobník konal v priebehu dražby nestranne a nezávisle, neuviedol a nekonkretizoval. Potom jeho tvrdenie o nedodržaní nestrannosti a nezávislosti zostáva iba v jeho subjektívnej teoretickej rovine, ktorá nemôže zakladať opodstatnenosť dôvodov pre určenie neplatnosti dražby. Navyše žalobca v priebehu konania vôbec neuviedol, ktoré ustanovenia zákona o dobrovoľných

dražbách boli konaním dražobníka porušené. Predpokladom úspechu žaloby o určenie neplatnosti dražby je, že musia byť porušené ustanovenia zákona o dobrovoľných dražbách, pričom musí ísť o také porušenie, ktorým je zároveň žalobca aj reálne dotknutý na svojich právach, pričom medzi porušením niektorého ustanovenia zákona o dobrovoľných dražbách a vznikom ujmy na právach žalobcu musí existovať príčinná súvislosť. Povinnosť tohto tvrdenia a dôkazné bremeno zaťažuje žalobcu. Za situácie, že v danej veci žalobca vôbec tieto skutočnosti neosvedčil, nekonkretizoval porušenie ustanovení zákona o dobrovoľných dražbách a už vôbec nekonkretizoval okolnosti, na základe ktorých bol dotknutý na svojich právach, odvolací súd bol nútený konštatovať, že povinnosť tvrdenia a dôkazné bremeno neunesol. Na základe týchto dôvodov odvolací súd konštatoval, že neboli splnené podmienky uvedené v ustanovení § 21 ods. 2 zákona o dobrovoľných dražbách a preto žalobe žalobcu o určenie neplatnosti dobrovoľnej dražby nemohol vyhovieť. Záverom ešte dodal, že pokiaľ sa súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku, ako aj žalobca v jeho písomných vyjadreniach odvolávali na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co/108/2011, ktorý poukazoval práve na nedodržanie nestrannosti a nezávislosti dražobníka v konaní dobrovoľnej dražby, keďže dražobníkom a navrhovateľom dražby bola jedna a tá istá osoba, úplne opomenuli uviesť a vysvetliť skutkový stav, na základe ktorého Krajský súd v Prešove tento záver vyslovil (vychádzajúc z Nálezu Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. Pl. ÚS 47/04). Skutkový stav v konaní pred súdom v Prešove a skutkový stav v prejednávannej veci bol pritom úplne odlišný. Česká právna úprava, týkajúca sa konania dobrovoľných dražieb je odlišná od slovenskej právnej úpravy. Závermi českých súdnych autorít sa všeobecné súdy na Slovensku môžu inšpirovať, avšak právne záväzné nie sú (viď rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Cdo/169/2022). Navyše rozhodnutím iného odvolacieho súdu nebolo vo veci konajúci odvolací súd viazaný.

2.6. Pokiaľ žalobca v poslednom vyjadrení k odvolaniu žalovaných 1/ a 2/ poukázal na skutočnosť, že v konaní nebol pasívny a už v priebehu, resp. pred príklepom predložil dražobníkovi námietky voči priebehu dražby, odvolací súd po preskúmaní týchto námietok, ktoré sú prílohou notárskej zápisnice o osvedčení priebehu dražby, zistil, že ich obsah je totožný s námietkami, pre ktoré žalobca v podanej žalobe namietal neplatnosť dražby. Konkrétne namietal, že navrhovateľ dražby nemohol byť legitímnym na podanie takéhoto návrhu, nakoľko zmluva o postúpení pohľadávky je absolútne neplatným právnym úkonom pre nesplnenie podmienok uvedených v ustanovení § 92 ods. 8 zákona o bankách. Druhou námietkou bola skutočnosť, že navrhovateľ dražby bol zároveň aj dražobníkom. S týmito obsahovo rovnakými námietkami sa odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia riadne vysporiadal.

2.7. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací podľa ustanovení § 396 a § 255 ods. 1 CSP, úspešným žalovaným 1/ až 3/ priznal právo na náhradu trov konania tak na súde prvej inštancie, ako aj odvolacieho konania, pričom o výške trov konania rozhodne podľa § 262 ods. 1 CSP súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca (ďalej aj „dovolateľ“), ktorého prípustnosť odôvodňoval ustanoveniami § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. b) CSP. Navrhoval napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

3.1. V rámci dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP dovolateľ namietal, že odôvodnenie dovolaním napadnutého rozsudku je nepresvedčivé a nesprávne osobitne k dvom hlavným námietkam a síce, že žalovaná 1/ v predmetnej dobrovoľnej dražbe vystupovala ako dražobník a súčasne ako navrhovateľ dražby, čo možno považovať za porušenie nezávislého a nestranného výkonu dobrovoľnej dražby a že žalovaná 1/ nebola oprávneným subjektom na navrhnutie vykonania predmetnej dobrovoľnej dražby, pretože zmluva o postúpení pohľadávok, z ktorej odvodzovala svoje postavenie záložného veriteľa je absolútne neplatným právnym úkonom. Žalobca trval na závere, že postúpením pohľadávky došlo k zhoršeniu postavenia dlžníka ako spotrebiteľa a že povolenie na poskytovanie spotrebiteľských úverov bolo žalovanej 1/ udelené až dňa 31. januára 2019, pričom k postúpeniu pohľadávky malo údajne dôjsť Zmluvou č. 0376/2016/CE o postúpení pohľadávok z 22. apríla 2016. S týmito námietkami sa súd prvej inštancie v bodoch 25. a 26. svojho rozsudku vôbec nevysporiadal a daný nedostatok neodstránil

ani odvolací súd. K hodnoteniu tejto námietky a obsahu spisu sp. zn. 16Csp/124/2017 pristúpil odvolací súd podľa žalobcu zjavne svojvoľne a arbitrárne. Tvrdenie odvolacieho súdu, že „bolo jeho povinnosťou rešpektovať citované rozhodnutie a na jeho základe plniť žalovanej 1/ "a že „ak tak žalobca nepostupoval a porušil svoje povinnosti vyplývajúce z tohto právoplatného a vykonateľného rozhodnutia, nemôže sa domáhať ochrany práva, keď sám právo porušil" je v priamom rozpore s výrokovou časťou rozsudku vo veci sp. zn. 16Csp/124/2017 (konkrétne s výrokom III. a V. rozsudku Okresného súdu Nitra z 12. júna 2019 č. k. 16Csp/124/2017-197). Daný rozsudok nielenže neukladá žalobcovi žiadnu peňažnú povinnosť (vo výroku III. voči nemu ako žalovanému 1/ súd žalobu zamietol), ale práve naopak, žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % (výrok V. predmetného rozsudku).

3.2. V rámci dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP žalobca za podstatnú otázku, na riešení ktorej spočívalo napadnuté rozhodnutie označil správnosť výkladu a aplikácie § 16 ods. 1 v spojení s § 21 ods. 2 zákona o dobrovoľných dražbách súdmi nižších inštancií. Konkrétne či dané zákonné ustanovenie umožňuje, aby navrhovateľom dražby a dražobníkom bola identická osoba aj v situácii, kedy dochádza k dražbe majetku tretej osoby (t.j. ak vlastníkom predmetu dražby je iná osoba než navrhovateľ dražby)? Žalobca prezentoval názor, že dané zákonné ustanovenie je potrebné vykladať v kontexte dvoch podstatných záverov odvolacieho súdu. Tým prvým je konštatovanie, že v prípade dobrovoľnej dražby je jediný prostriedok procesnej ochrany dotknutej osoby podanie žaloby o určenie neplatnosti dražby, preto je potrebné v prípade dôvodov jej neplatnosti zvoliť skôr extenzívny výklad zákona (bod 20 odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu). Tým druhým je konštatovanie, že je iba samozrejmé a bez akýchkoľvek námietok a pochybností, že dražobník musí vykonávať svoju funkciu nestranne a nezávisle (bod 25.1 odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu). Podľa názoru odvolacieho súdu zjavne skutočnosť, že v prípade dražby majetku inej osoby je dražobníkom navrhovateľ dražby, nezakladá bez ďalšieho dôvod neplatnosti dobrovoľnej dražby v zmysle § 21 ods. 2 zákona o dobrovoľných dražbách. Podľa žalobcu je ale v kontexte vyššie uvedeného ústavne akceptovateľný len taký výklad § 16 ods. 1 zákona o dobrovoľných dražbách, ktorý v prípade dražby majetku inej osoby neumožňuje, aby bez súhlasu vlastníka predmetu dražby bol dražobníkom navrhovateľ dražby. Ako ďalšiu relevantnú otázku z pohľadu dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP žalobca označil, či vôbec a ak áno za akých podmienok a na aký subjekt je banka oprávnená postúpiť bankovú pohľadávku v prípade, ak jej dlžníkom je spotrebiteľ? Podľa dovolateľa ustanovenie § 92 ods. 8 zákona o bankách nepochybne sprísňuje zákonné predpoklady postúpenia bankovej pohľadávky. Nerešpektovanie zákonnej úpravy postúpenia bankovej pohľadávky má preto za následok neplatnosť zmluvy o postúpení pohľadávky pre rozpor so zákonom (§ 39 Občianskeho zákonníka). Dovolateľ mal za to, že v praxi dovolacieho súdu doteraz nebola riešená otázka či je vôbec možné v prípade spotrebiteľskej zmluvy postúpiť bankovú pohľadávku na nebankový subjekt? Nakoľko mal byť predmetný úver poskytnutý na základe spotrebiteľskej zmluvy (pozn. nie však zmluvy o spotrebiteľskom úvere), postúpenie pohľadávky banky voči jej klientovi na inú osobu ako banku odporuje § 525 ods. 1 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého nemožno postúpiť pohľadávku, obsah ktorej by sa zmenou veriteľa zmenil. Postúpením pohľadávky banky na inú osobu ako banku sa pritom jej obsah nepochybne mení (napr. banka má zákonnú povinnosť dodržiavať bankové tajomstvo klienta alebo banka ako regulovaný subjekt musí dodržiavať mnoho ďalších právnych noriem vymedzených nielen v zákone o bankách, pričom iná osoba ako banka takúto povinnosť nemá). Ak by aj ustanovenie § 92 zákona o bankách umožňovalo postúpenie pohľadávky na inú osobu, mal žalobca za to, že vzhľadom na právnu úpravu obsiahnutú v § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka je takéto postúpenie pri spotrebiteľských zmluvách vylúčené. Ak totiž platí, že § 525 ods. 1 Občianskeho zákonníka zakazuje postúpiť pohľadávku banky na inú osobu ako banku, nakoľko postúpením by sa zmenil jej obsah a § 92 ods. 8 zákona o bankách naopak takéto postúpenie na inú osobu povoľuje, v zmysle § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka má v prípade spotrebiteľských zmlúv pred právnu úpravou § 92 zákona o bankách prednosť právna úprava § 525 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Právna norma vyjadrená v § 92 ods. 8 zákona o bankách totiž zhoršuje postavenie spotrebiteľa oproti právnej norme vyjadrenej v § 525 ods. 1 Občianskeho zákonníka, nakoľko umožňuje postúpiť pohľadávku aj takým spôsobom, že jej obsah by sa zmenou veriteľa zmenil. Podľa názoru žalobcu platne postúpiť pohľadávku v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách možno v prípade spotrebiteľskej zmluvy len na subjekt, ktorý má oprávnenie spravovať daný typ úveru.

4. Žalovaný 2/ v podanom vyjadrení k dovolaniu žalobcu uviedol, že sa v plnej miere stotožňuje s výrokom ako aj odôvodnením napadnutého rozsudku; odvolací súd vec správne rozhodol, keď napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobu žalobcu zamietol, pritom sa dostatočne a správne vysporiadal s argumentáciou všetkých strán. Podané dovolanie označil za neprípustné, nedôvodné a zmätočné. Odvolací súd sa správne vysporiadal, tak s právnou otázkou platnosti postúpenia zabezpečenej pohľadávky ako aj otázkou zákonnosti a platnosti dobrovoľnej dražby, čo aj náležité zdôvodnil a vyvodil relevantný záver v danej právnej veci. Navrhla podané odvolanie odmietnuť v súlade s ustanovením § 447 písm. c) a f) CSP.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolací súd“) príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP) a či sú splnené podmienky podľa § 429 CSP, v rámci dovolacieho prieskumu dospel k záveru, že dovolanie je nielen prípustné, ale aj dôvodné.

6. Právo na prístup k dovolaciemu súdu nie je absolútne. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok a tejto jeho mimoriadnej povahe zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti, prísne regulovanej Civilným sporovým poriadkom. Z ustanovenia § 419 CSP vyplýva, že proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je dovolanie prípustné, len ak to zákon pripúšťa, pričom prípady, v ktorých je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním.

7. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

8. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné sú vymenované v § 420 a § 421 CSP. Z citovaného ustanovenia *expressis verbis* vyplýva, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, tak takéto rozhodnutie nemožno úspešne napadnúť dovolaním.

9. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

11. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

12. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

13. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 CSP alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

Dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP

14. Hlavnými znakmi charakterizujúcimi procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP sú zásah súdu do práva strany sporu a nesprávny procesný postup súdu reprezentujúci takýto zásah znemožňujúci procesnej strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstata práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky a ich spravodlivé rozhodnutie (I. ÚS 26/94).

15. Ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. V zmysle uvedeného ustanovenia treba za nesprávny procesný postup považovať postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnoprávnemu rámcu, a tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

16. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov v tom - ktorom konkrétnom konaní, pričom miera tohto porušenia znamená porušenie práva na spravodlivý proces; jeho súčasťou je aj náležité odôvodnenie rozhodnutia (II. ÚS 559/2018, III. ÚS 47/2019).

17. Súčasťou obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo strany sporu na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany.

18. Najvyšší súd vo svojich rozhodnutiach opakovane uviedol, že z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (viď 3 Cdo 41/2017, 3 Cdo 214/2017, 8 Cdo 5/2017, 8 Cdo 73/2017). So zreteľom na to pristúpil aj v danom prípade k posúdeniu opodstatnenosti argumentácie dovolateľa, že procesne nesprávnym postupom súdov bolo zasiahnuté do jeho práva na spravodlivý proces.

19. V súvislosti s uplatneným dovolacím dôvodom v zmysle § 420 písm. f) CSP dovolateľ namietal nepresvedčivé odôvodnenie napadnutého rozhodnutia k jeho dvom námietkam, ktoré označil za zásadné/podstatné a síce žalovaná 1/ v predmetnej dobrovoľnej dražbe vystupovala ako dražobník a súčasne ako navrhovateľ dražby, čo možno považovať za porušenie nezávislého a nestranného výkonu

dobrovoľnej dražby a že žalovaná 1/ nebola oprávneným subjektom na navrhnutie vykonania predmetnej dobrovoľnej dražby (bližšie viď bod 23.).

20. Dovolací súd pripomína, že právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorej súčasťou je aj právo účastníka na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces. Účelom odôvodnenia rozhodnutia je vysvetliť postup súdu a dôvody jeho rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu navyše musí byť aj dostatočným podkladom pre uskutočnenie prieskumu v dovolacom konaní. Súd sa teda musí zaoberať účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05). Ak rozhodnutie odvolacieho súdu neobsahuje náležitosti uvedené v § 393 CSP, je nepreskúmateľné. Inak povedané k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) CSP môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia (porov. I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, III. ÚS 47/2019, 4Cdo/34/2018, 4Cdo/3/2019, 5Cdo/57/2019, 8Cdo/152/2018).

21. V zmysle judikatúry ústavného súdu platí, že súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníka konania, je však povinný na zákonom predpokladané a umožnené procesné úkony účastníka primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným právom (II. ÚS 675/2014, IV. ÚS 252/04, IV. ÚS 329/04, III. ÚS 32/07). Vecná spojitosť odôvodnenia rozhodnutia s princípom práva na spravodlivý proces garantuje každému účastníkovi konania, že vydaný rozsudok musí spĺňať limity zrozumiteľného, určitého a logicky odôvodneného rozsudku.

22. Aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva platí, že judikatúra síce nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia; ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija proti Španielsku z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - A, s. 12, § 29, Hiro Balani proti Španielsku z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - B, Georgiadis proti Grécku z 29. mája 1997, Higgins proti Francúzsku z 19. februára 1998).

23. Preskúmaním súdneho spisu dovolací súd zistil, že v danom prípade žalobca súčasťou svojich skutkových a právnych tvrdení, ktorými odôvodňoval podanú žalobu - o neplatnosť dobrovoľnej dražby - okrem iného učinil aj to, že dobrovoľná dražba vykonaná v jednej osobe navrhovateľom dražby a dražobníkom spochybnila otázku nestrannosti a nezávislosti samotnej dražby, a to vo väzbe na dosiahnutú dražobnú cenu. Konkrétne vo vyjadrení k podanému odvolaniu žalobca namietal, „...že si napríklad nevie predstaviť ako záložný veriteľ a dražobník (v jednej osobe - pozn. dovolacieho súdu) môže garantovať nezávislý a nestranný výkon záložného práva, ktorého nezávislú a nestrannú verifikáciu by inak garantoval súd...navrhovateľ dražby odvodzoval svoje práva zo zmluvy o postúpení pohľadávok, t. j. jeho náklady na nadobudnutie pohľadávky s vysokou pravdepodobnosťou nedosahovali jej nominálnu hodnotu. O to výraznejší bol jeho záujem na predaji nehnuteľností hoc aj pod trhovú cenu...". S ohľadom na uvedené skutočnosti bolo podľa dovolacieho súdu potrebné predmetné tvrdenie chápať „v širšom slova zmysle", teda ho nevykladať spôsobom (ako to učinil odvolací súd), že žalobca nesúhlasil s tým, že navrhovateľom dražby a dražobníkom nemôže byť tá istá osoba, teda „bez ďalšieho", ale tak, že s ohľadom na okolnosti danej veci došlo k podhodnoteniu vydraženej sumy a spochybneniu nezávislosti a transparentnosti dražby. V danej súvislosti odvolací súd pripomína, že znalecký posudok je základom stanovenia ceny predmetu dražby a je to preto jedna z najdôležitejších listín v celom dražobnom procese. Odvolací súd sa vo svojich úvahách zameriaval len na jeden z aspektov námietky žalobcu, a síce „či navrhovateľom dražby a dražobníkom môže byť tá istá osoba", v uvedenom smere gramatickým a logickým výkladom ustanovenia § 16 ods. 1 zákona o dobrovoľných dražbách dospel k jednoznačnému záveru, že tomu tak môže byť. Uniklo ale jeho pozornosti, že žalobca uviedol aj ďalšie skutočnosti. V žiadnom prípade nemožno súhlasiť s konštatovaním odvolacieho súdu, že žalobca „iba všeobecne, v teoretickej rovine namietal pochybnosti o nestrannosti a nezávislosti dražobníka, keďže bol totožný s navrhovateľom dražby a že žiadne konkrétne okolnosti, dôvody, skutočnosti, pre ktoré sa domnieval a tvrdil, že dražobník konal v priebehu dražby nestranne a nezávisle, neuviedol a nekonkretizoval". Opak je pravdou. Za ďalšie, dovolateľ vytýkal odvolaciemu súdu, že námietku neplatnosti zmluvy o postúpení

pohľadávky s ohľadom na nesplnenie podmienok v zmysle zákona o bankách riešil svojvoľne a arbitrárne. Tvrdenie odvolacieho súdu, že „...bolo povinnosťou žalobcu rešpektovať rozhodnutie vo veci sp. zn. 16Csp/124/2017 a na jeho základe plniť žalovanej 1/...“ a že „...ak tak žalobca nepostupoval a porušil svoje povinnosti vyplývajúce z tohto právoplatného a vykonateľného rozhodnutia, nemôže sa domáhať ochrany práva, keď sám právo porušil“ označil dovolateľ za rozporné s výrokovou časťou rozsudku vo veci sp. zn. 16Csp/124/2017 (konkrétne s výrokom III. a V. rozsudku Okresného súdu Nitra z 12. júna 2019 č. k. 16Csp/124/2017-197). Predmetný rozsudok nielenže neukladá žalobcovi žiadnu peňažnú povinnosť (vo výroku III. voči nemu ako žalovanému 1/ súd žalobu zamietol), ale práve naopak, žalobcovi (vystupujúcemu ako žalovaný 1/) priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % (výrok V. predmetného rozsudku). Oboznámením sa s rozsudkom vo veci sp. zn. 16Csp/124/2017 musí aj dovolací súd konštatovať, že z jeho výrokovej časti vo vzťahu k žalobcovi naozaj žiadne povinnosti nevyplyvajú (žaloba bolo voči nemu zamietnutá pre premĺčanie - pozn. dovolacieho súdu), avšak na druhej strane správne odvolaciemu súdu neuniklo, že v uvedenom konaní sa ako predbežnou otázkou zaoberal súd prvej inštancie platnosťou zmluvy o postúpení pohľadávky (od ktorej aj v preskúmvanej veci žalovaná 1/ odvodzovala svoje práva na vykonanie dobrovoľnej dražby) z hľadiska dodržania ustanovenia § 92 ods. 8 zákona o bankách. Nezodpovedaná zo strany odvolacieho súdu zostala otázka prejudiciálneho účinku uvedeného posúdenia platnosti zmluvy o postúpení pohľadávky vo vzťahu k aktuálne rozhodovanej veci. Vo vzťahu k predmetnému žalobca uviedol, že s odôvodnením rozhodnutia z 12. júna 2019 č. k. 16Csp/124/2017-197 v časti aktívnej vecnej legitímácie a tým aj platnosti postúpenia pohľadávky nesúhlasil, v zmysle § 358 CSP však nemohol odvolanie podať, keďže s výrokom rozhodnutia o zamietnutí žaloby súhlasil.

23.1. Inštitút dobrovoľnej dražby je inštitútom, ktorý vo svojej podstate vážnym spôsobom zasahuje do práva vlastníť majetok podľa čl. 20 Ústavy Slovenskej republiky s dosahom na ústavné právo na obydlie podľa čl. 19 spojeného s čl. 20 Ústavy Slovenskej republiky, a to bez akejkoľvek preventívnej ingerencie súdnej moci. Záložca je tak počas celého trvania záložného práva vystavený jedine konaniu a rozhodovaniu záložného veriteľa, ktorého písomné vyhlásenie o pravosti výške a splatnosti pohľadávky, pre ktorú sa navrhuje výkon záložného práva a o tom, že predmet dražby je možné dražiť, plní na účely výkonu záložného práva funkciu exekučného titulu s priamym dosahom na ústavné práva záložcu. Možno polemizovať, či takáto konštrukcia neodporuje základným súkromnoprávnym zásadám, najmä zásady rovnosti účastníkov súkromnoprávných vzťahov, ktorá je upravená v § 2 ods. 2 Občianskeho zákonníka s dosahom na čl. 20 Ústavy Slovenskej republiky, kedy je vlastníckemu právu nadradené iné vecné právo vykonávané bez verifikácie oprávnenosti a dôvodnosti jeho výkonu zmocnenými orgánmi štátnej moci, teda súdmi. Líniu ingerencie súdnej moci pri nútenom výkone súkromného práva podporuje aj ustálená judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva najmä k čl. 8 Dohovoru o ochrane základných práv a slobôd v znení jeho dodatkových protokolov.

23.2. Už v rozhodnutí z 24. augusta 2022 sp. zn. 7Cdo/117/2020 najvyšší súd uviedol, že je vadou zmätočnosti nevysporiadanie sa s podstatným tvrdením o nevykonaní testu proporcionality medzi dvoma základnými právami - právom záložného veriteľa vlastníť majetok (do ktorého práva bolo zasiahnuté nesplnením si povinnosti plniť zo strany záložného dlžníka; nesplnením dlhu z úveru) a právom záložcu vlastníť majetok (záloh), resp. právom na nedotknuteľnosť jeho obydlia, čo zakladá porušenie práva strany na spravodlivý proces zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len dohovor). Odvolací súd v ďalšom rozhodnutí musí zohľadniť citované východiská ochrany práva na spravodlivý proces.

24. Vzhľadom na uvedené (predovšetkým pod bodom 23) dovolací súd uzatvára, že dovolanie žalobcu bolo nielen procesne prípustné (§ 420 písm. f) CSP), ale tiež dôvodné (§ 431 CSP), lebo v ňom bolo opodstatnene namietané, že súd (odvolací) nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Vzhľadom na takto zistenú vadu zmätočnosti sa už dovolací súd nemal možnosť zaoberať ďalšími dovolacími námietkami smerujúcimi k nesprávnemu právnemu posúdeniu. Najvyšší súd postupoval v súlade s rozhodovacou praxou dovolacieho súdu, ktorá sa ustálila na názore, že v prípade dôvodne namietanej vady zmätočnosti ide o procesnú nesprávnosť, pri ktorej je predčasné podrobiť

napadnuté rozhodnutie meritórnemu dovolaciemu prieskumu (1 Cdo 166/2017, 2 Cdo 88/2017, 3 Cdo 146/2018, 4 Cdo 191/2018, 5 Cdo 29/2016, 8 Cdo 70/2017). Z dôvodu, že konanie bolo zaťažené vadou podľa § 420 písm. f) CSP, pre ktorú bolo potrebné rozhodnutie súdu prvej inštancie ako aj odvolacieho súdu zrušiť, dovolací súd sa v ďalšom už nezaoberal žalobcom namietanou prípustnosťou dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP.

25. Ak je dovolanie dôvodné, dovolací súd napadnuté rozhodnutie zruší (§ 449 ods. 1 CSP). Ak dovolací súd zruší napadnuté rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, zastaviť konanie, prípadne postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci patrí (§ 450 CSP). Najvyšší súd v súlade s týmito ustanoveniami zrušil rozhodnutie odvolacieho súdu a vec vrátil tomuto súdu na ďalšie konanie (§ 450 CSP).

26. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP). Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP).

27. Vzhľadom na zrušenie rozhodnutia odvolacieho súdu vo veci samej a výroku o nároku na náhradu trov odvolacieho konania bolo potrebné zrušiť aj naň nadväzujúce uznesenia Okresného súdu Nitra zo 07. februára 2024 č. k. 18C/39/2019-506 (uznesenie o výške náhrady trov, vydané vyšším súdnym úradníkom) a zo 14. mája 2024 č. k. 18C/39/2019-567 (rozhodnutie sudkyne o sťažnosti proti uzneseniu o výške náhrady trov), keďže išlo o rozhodnutia závislé od rozhodnutia vo veci samej (§ 439 písm. a) CSP). Závislým výrokom pritom môže byť nielen dovolaním nedotknutý výrok, tvoriaci súčasť napadnutého rozhodnutia, ale aj výrok, ktorý je obsahom iného, samostatného rozhodnutia v danej veci (R 73/2004).

28. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.